

Урок №039. Подорожуємо зонами мішаних і широколистих лісів

Мета: продовжити вчити наводити приклади і описувати природні угруповання своєї місцевості за планом (назва угруповання, рослини і тварини угруповання, зв'язки між ними, значення угруповання для людини); характеризувати мешканців природного угруповання, їхні зв'язки між собою і неживою природою; пояснювати залежність між умовами природної зони та її мешканцями, особливостями праці і побуту людей, які в ній проживають; аналізувати зв'язки в природних угрупованнях (організмів між собою, організмів із неживою природою); складати ланцюги живлення.

Обладнання: мультимедійний комплект

Хід уроку

1. Організація класу.

Добрий день вам, любі діти,
Хочу я вам побажати
Всі знання із апетитом
На уроці поглинати.
А щоб ці знання і вміння
Вам не стали тягарем,
Побажаю всім терпіння
І старання.
Тож почнем!

2. Мотивація навчальної діяльності.

3. Актуалізація опорних знань.

4. Вивчення нового матеріалу.

Демонстрація навчальної презентації.

Слайд 6. Пригадуємо.

Які природні зони виділяють на території

України?

Покажіть їх на карті.

Слайд 7. Робота з підручником на с.130.

Північна частина України розташована в **зоні мішаних лісів**. Її ще називають Українським Поліссям. Зона мішаних лісів простягається із заходу на схід на 750 км, а з півночі на південь – до 180 км. **Зона широколистяних лісів** розташована на заході України.

Поверхня **зони мішаних лісів** рівнинна й добре нагрівається Сонцем. Літо довге та тепле, зима сніжна й не дуже холодна, із частими відлигами. Узимку та влітку випадає достатня кількість опадів. Найбільші річки Полісся – Дніпро, Десна, Прип'ять, Горинь.

Підручник.
Сторінка
130

Слайд 8-9. Робота з картою.

Слайд 10. Рухлива вправа.

<https://www.youtube.com/watch?v=qxkSQqecR0w&t=7s>

Слайд 11. Робота з підручником на с.131-133.

У зоні мішаних лісів найбільш поширені соснові та дубово-соснові ліси.

У соснових лісах росте сосна ліщинява, від деревини грунт укривають моли. На галявинах ростуть чиряк, жолтушник, олеся, кушнік чорний та бруслиця.

У дубово-соснових лісах дерева ростуть двома ярусами: вищий – сосна, нижчий – дуби. Під деревами – підлісок із жостеру ламного, бруслики європейської. Під кущами – густий трав'яний покрив з орляка, кушнік лікарської, конвалії. Травин є моли.

У мішаному лісі ранньої весни першими зацвітають підсніжник, пролісок, первоцвіт, сон-трава. Пізніше – конвалія, веснівка дволиста, квасениця. У гуштині дерев і чагарників розростаються копитняк і зірочник. Тут росте багато грибів.

У зоні широколистяних лісів переважають листяні породи дерев: дуб, бук, граб, ясен, клен, липа.

Слайд 12. Рослинний світ природної зони.

чебрець

осока

У дубово-соснових лісах дерева ростуть двома ярусами: вищий – сосни, ялиничий – дуби. Під деревами – підлісок із жостеру ламкого, бруслини європейської. Під кущами – густий трав'яний покрив з орляка, купини лікарської, конвалії. Також є мохи.

У мішаному лісі ранньої весни першими зацвітають підсніжник, пролісок, первоцвіт, сон-трава. Пізніше – конвалія, весівка дволиста, княсениця. У гушій дереві чагаринків розростаються копитник і зіронник. Тут росте багато грибів.

У зоні широколистяних лісів переважають листяні породи дерев: дуб, бук, граб, ясен, клен, липа.

131 золотушник

брусниця

Слайд 13. Тваринний світ зони мішаних лісів.

ондатра

кабан дикий

У лісах мешкають білки, зайці-русакі, лисиці, косулі. У заростях водиться кабан дикий. Зрідка трапляються зубр, рись і кіт лісовий. По берегах річок живуть цінні хутрові звірі: нутрія та ондатра.

У зоні мішаних лісів водиться понад 250 видів птахів. Серед них: тетерук, глухар, орябок, куріпка сіра, дятел великий. Навесні до мішаних лісів повертаються з виїзів шпакі, плиски, зозулі, мухоловки. Вони жинаються комахами, яких багато в лісовій підстилці, під корою дерев, на рослинах.

На болота, луки, до озер та річок прилітають водоплавні й болотні птахи – лебеді, дикі гуси, журавлі, деляки білі, дикі качки, кулики. Тут гніздиться рідкісний для України деляка чорний.

косуля

зубр

Слайд 14. Тваринний світ зони широколистяних лісів.

ондатра

сарна

глухар

лось

олень благородний

133 дятел великий

тетерук

сова сіра

Слайд 15. За фото розкажіть, як люди використовують природу зони мішаних лісів.

Природа Полісся сприяє вирощуванню картоплі, льону, озимого жита, буряку. Тут розвинене садівництво.

У долинах річок зони широколистих лісів сприятливі умови для вирощування теплолюбних культур.

Слайд 16. Чому так кажуть.

Слайд 17. Фізкультхвилинка.

<https://www.youtube.com/watch?v=qxkSQqecR0w&t=7s>

5. Закріплення вивченого.

Слайд 18-21. Робота в зошитах.

Сьогодні
30.11.2022

Робота в зошитах

Завдання 1

Звідки походять назви природних зон?

Природні зони беруть свою назву від рослинності, властивості їм, і інших географічних особливостей. Зона степу та лісостепу — безліса зона, яка має багатий трав'яний покрив. У зоні мішаних лісів поєднуються листяні і хвойні (ялина, сосна) породи дерев.

Завдання 2

Встанови послідовність пунктів плану вивчення природної зони.

Зошит.
Сторінка
64

- 6 Тваринний світ природної зони.
- 3 Погода в природній зоні у різні пори року.
- 2 Які форми земної поверхні характерні.
- 7 Господарська діяльність людини.
- 1 Де розміщена природна зона.
- 4 Які ґрунти переважають.
- 5 Рослинний світ природної зони.

Сьогодні 30.11.2022

Робота в зошитах

Завдання 4

Упізнай рослини за листками і плодами. Пронумеруй малюнки.

1. Дуб. 2. Сосна. 3. Чорниця. 4. Конвалія.

3

1

4

2

Зошит
Сторінка
65

Сьогодні 30.11.2022

Робота в зошитах

Завдання 5

Користуючись підручником, заповни таблицю.

Природна зона	Характерні рослини
<p>Зона мішаних лісів</p> 	<p>Дерева Сосна, береза, осика, вільха.</p> <p>Кущі Ожина, шипшина, барбарис, ліщина, малина, брусниця, чорниця.</p> <p>Трав'янисті рослини пролісок, первоцвіт, сон-трава, Квасениця, зірочник.</p>
<p>Зона широколистяних лісів</p> 	<p>Дерева Дуб, бук, граб, ясен, клен, липа.</p> <p>Кущі Ожина, шипшина, барбарис, ліщина, малина, брусниця, чорниця.</p> <p>Трав'янисті рослини Звіробій, деревій, валеріана, ромашка, іван-чай, конвалія, чебрець.</p>

Зошит
Сторінка
65

Слайд 22. Перевіряємо себе

Сьогодні 30.11.2022

Перевіряємо себе

- Де в Україні розташована зона мішаних лісів? Чому її так називають?
- Назвіть характерні ознаки пір року в зоні мішаних лісів.
- Які сортові й листяні породи дерев ростуть у мішаних лісах?
- Які дерева переважають у широколистяних лісах?
- Як люди використовують природну зону мішаних лісів у господарській діяльності?
- Оцініть свої досягнення.

Зошит
Сторінка
134

6. Підсумок уроку.

Слайд 23. Коротко про головне.

Слайд 24. Чи знаєте ви, що на Поліссі мешкає рідкісний звір хохуля, що належить до однієї з найдавніших груп ссавців. Хохуля – тварина,

пристосована до життя у воді. Вона може перебувати під водою 10–12 хв. Більшу частину життя тварина проводить у воді чи у прибережних норах.

Слайд 25. Домашнє завдання

Повторити тему на сторінках с. 130-135.

Виконати інтерактивне завдання

Код доступу 3452527

<https://naurok.com.ua/test/join?gamecode=3452527>

Результати надати на Human.

7. Рефлексія

